

Sekrety kolorów

Zapraszam do kolorowych rozważań nad światem.

Tomek Urban

www.brili.pl

{ebook do dowolnego rozpowszechniania w niezmienionej postaci}

Spis treści

1 Wpływ kolorów na życie.....	5
Kolorowe czary mary.....	5
Badania na kolorach.....	7
Leczenie światłem.....	8
2 Manipulacje kolorem - kolory w marketingu i życiu codziennym.....	12
Smak kolorów.....	12
Kolory względem światła.....	14
Kolory a czystość.....	14
Waga kolorów.....	16
Wielkość kolorów.....	17
Emocjonalne kolory.....	17
Ciepłe i zimne kolory.....	19
Symbolika kolorów.....	20
Kolorowe kontrasty te bliskie i dalekie.....	20
3 Znaczenie poszczególnych kolorów.....	24
Kolor Niebieski i błękitny.....	24
Kolor zielony.....	25
Kolor żółty.....	26
Kolor czarny.....	27
Kolor Biały.....	30
Kolor czerwony.....	32
Kolor Fioletowy.....	33
4 Dobieramy kolory.....	35
Koło kolorów - osiągamy harmonię.....	35
Typy kolorystyczne - i inne metody łączenia ubrań, makijażu, ozdób.....	38

Witaj, zanim zacznę coś mówić o kolorach kilka słów wytłumaczenia się należy **dlaczego i po co przejmować się kolorami?** - czy to w ogóle może coś znaczyć w naszym życiu? Odpowiem krótko, a raczej sam sobie odpowiesz - czy zwróciłeś szczególną uwagę na żółty tekst na czarnym tle?

Kolorami można zdziałać naprawdę wiele i to zarówno w ubiorze, marketingu jak i też wystroju wnętrz, a są nawet tacy co twierdzą że i w zdrowiu. Znaczenie mają dla nas zarówno kulturowe, fizyczne, biologiczne jak i nawet chemiczne cechy poszczególnych kolorów, jak to jest np. we fiolecie, gdzie z powodu długiej 'nieumiejętności'

otrzymywania syntetycznego barwnika, był on na tyle drogi i rzadki że stał się on kojarzony z bogactwem.

Kolory towarzyszą nam w życiu codziennym to raczej pewne wszędzie je **widzieć**. Ale to jednak nie wszystko, bo czasem je **słyszeć**. Wypowiadamy je w różnych powiedzeniach, w których mają nie małe znaczenie, poniżej kilka takich przykładów w ramach wstępu do książeczki:

- **Myśleć o niebieskich migdałach** - marzyć, rozmyślać
- **Niebieski ptak** - człowiek nieodpowiedzialny
- **Czarny rynek** - nielegalny handel
- **Czarny charakter** - zły charakter
- **Czarno na białym**- jasno i wyraźnie
- **Czarna lista** - lista osób, rzeczy, których nie darzymy sympatią
- **Czarna godzina** - godzina, dzięki której oszczędzamy

- **Mieć zielono w głowie** - czuć się młodo
- **Szary dzień, szare życie** - ponure, nudne, monotonne życie, no normalnie szara rzeczywistość
- **Malować w ciemnych barwach** - myśleć pesymistycznie
- **Działać na kogoś jak czerwona płachta na byka** - irytować i rozdrażniać kogoś (delikatnie mówiąc)
- **Czerwone i żółte kartki** - które przeszły też do słownika z życia codziennego
- **Różowe okulary** - myśleć optymistycznie
- **Żółć (kielich żółci)** - jad, gorycz
- **Szara eminencja** - ten który naprawdę włada choć o nim cicho
- **Białe plamy** - pustki w faktach historycznych
- **Biała gorączka** - jak ktoś takiej dostanie lepiej się nie zbliżać, bo swoim rozdrażnieniem może uszkodzić
- **Mieć zielone, czerwone światło** - mieć pozwolenie/zakaz
- **Biała i czarna magia** - dobra i zła

No i to by było na tyle udowadniania że z kolorami na co dzień masz do czynienia, w każdym razie nie mam **zielonego pojęcia** czy przypadkiem czegoś nie pominąłem ;)

Zapraszam do lektury.

1 Wpływ kolorów na życie

Ciężka decyzja zacząć rozważania od takiego rozdziału.. w każdym razie domyślałam się że znajdą się tacy, którzy zaczną czytać nie doczytają do końca. A chciałbym by ten rozdział pozostał w pamięci, dlatego od niego zaczynam...

Kolorowe czary mary

Współczesnego człowieka atakują różne informacje o cudownej koloroterapii, o wiedzy jaką przypisuje się ułożeniu kolorów w Feng-Shui, czy też informacje o wpływie poszczególnych kolorów na czakramy, czy na naszą aurę. U mocno stąpających po ziemi ludziach zawsze pozostaje pytanie, czy włożyć to między bajki czy jednak coś w tym może być.

Często niestety te wzmianki i nowinki o leczniczym - terapeutycznym działaniu kolorów wiążą się z pieniędzmi (co czasem może kojarzyć się wręcz z wyłudzeniem na naiwnych), stąd sceptyczne nastawienie tych trzeźwiej myślących. W momencie gdy ktoś mnie przekonuje, że jest w posiadaniu jakiejś cudownej wiedzy, która nie wiadomo jakim cudem polepszy moje życie. A na dodatek sam popełnię wiele błędów i na pewno sobie nie poradzę chcąc ją zastosować na własną rękę - to tak mi to dziwnie podejrzenie wygląda. Nie mówię że przekreślam tą wiedzę, ale chciałbym zobaczyć jakieś poważniejsze badania na ten temat.

W każdym razie wracając do tematu wpływu kolorów na zdrowie - w polskim internecie, a dokładniej w wikipedii znalazłem odwołania do artykułu (K.

Walosińska: 'Kolory we wnętrzu - Właściwości kolorów i ich wpływ na

temperament człowieka'), w którym to podobno są opisane terapeutyczne działania kolorów - wyniki jakichś bliżej nieznaných badań (niestety źródło artykułu już nie istnieje - nośnik elektroniczny nie jest na tyle trwały co papierowy). Przy pomocy odwołań z wikipedii, udało mi się z niego pozbierać, następujące wiadomości:

- *'(...) zieleń ma kojący wpływ na układ nerwowy działa relaksacyjnie i odstresowuje. Na zielono maluje się wnętrza w szpitalach czy halach fabrycznych, aby zmniejszyć stres związany z chorobą czy pracą (...)' (wikipedia: barwa zielona)* - przyznam że czytałem kiedyś o pewnym małym odkryciu, w pewnym szpitalu jedni pacjenci statystycznie szybciej przychodzili do zdrowia od drugich. Podobno jedni mieli okno na zielony park, drudzy na parking!!!
- *'Z badań wynika jednoznacznie, że czerwień jest najsilniej stymulującym ludzką psychikę kolorem. Nie należy malować pomieszczeń na czystą czerwień, dużo lepiej sprawdzają się odcienie stonowane, przyciemnione, bądź pastelowe....' (wikipedia: Barwa czerwona)*. - To na szczęście bardzo łatwe do wytłumaczenia i zauważenia.

Nie znalazłem wiele więcej specjalnych 'cech zdrowotnych' poszczególnych kolorów... choć pewnie można by tak opisywać właściwości do pozostałych kolorów na podstawie feng-shui, czy też wiedzy ezoterycznej - ale też nie widzę w tym jakiejś rewelacji i nie daję temu specjalnego zawierzenia. Równie dobrze wiedza o oddziaływaniu kolorów może działać jako placebo - dopóki więc nie znajdę jakichś konkretnych informacji nie będę opisywał... A to co znajduje to można by wrzucić między bajki, zwłaszcza, że znajduje wiele sprzecznych informacji. Jak i wiele informacji na które znajduje wytłumaczenie gdzie indziej, np. informacja o tym, że kolor fioletowy wzmacnia duchowość. Źródła tego

stwierdzenia można dociekać w faktach historycznych, kiedy to tylko bogatych, a więc **duchowieństwo** i szlachtę było stać na fioletowe szaty - więcej takich pseudo rewelacji o znaczeniu kolorów znajdziesz w rozdziale o znaczeniu poszczególnych kolorów.

Badania na kolorach

Bardziej zaskoczyło mnie coś co znalazłem w książce 'Kolory od podstaw' Daniela Beresniaka. Przywołuje on odwołanie do doktoratu Patricka Martina: '*De l'influence des couleurs dans le milieu du travail. Tese de doctorat 3 cycles. Universite de Lille, 1977*'. Poniżej kilka z przytoczonych badań:

- Promieniowanie niebieskie jak i fioletowe - zabija niektóre bakterie
- Czerwone światło sterylizuje gronkowca, paciorkowca i laseczki dyftertytu.
- Ogórki które poddano działaniu promieniom czerwonym rosły szybciej (moja wstawka: chlorofil pochłania promienie czerwone odbijając zielone), inne już mniej logiczne jest odkrycie, że poddanie ogórków światłu niebieskiemu zwiększało ilość zawartej w nich witaminy C.
- Badania na kijankach wykazały, po włożeniu ich do akwarium czerwonego i niebieskiego wykazano że w czerwonym po miesiącu, miały jeszcze błonę ogonową, natomiast w niebieskim, były znacznie bardziej dojrzałe, posiadały ukształtowane żebra i oddychały płucami.
- Badano też jajeczka (*Loligo vulgaris* - zdaje się kałamarnica, w książce jest przetłumaczenie że to ryba). Wykluwają się one dosyć szybko po 2-3

dniach w świetle czerwonym, żółtym, natomiast po 23 dniach w naczyniu zielonym i po 53 w naczyniu fioletowym.

- Badania też przeprowadzono na szczurach, królikach i świnkach morskich. Zachowują się inaczej niż te wodne stworzenia. Czerwony przyspiesza ich wzrost, a zieleń i błękit zakłóca rozwój.
- Insekty zaś unikają pomieszczeń pomalowanych na niebiesko (ale to chyba żadne odkrycie... u nas domy na wsi były od dawna malowane na błękitny kolor!!!)
- Czerwone zaś światło stymuluje podobno hipnozę. (Tu się w pełni zgodzę, do wprowadzenia w stan hipnozy potrzebny jest specjalny stan emocjonalny - pewnego rodzaju zachwianie, a czerwony silnie wpływa na emocje - choćby widok czerwonej krwi).

Jak więc widać coś w tym jest... Światło i wszystkie jego kolory składowe od zawsze nam towarzyszyły. A biorąc pod uwagę to, że w różnych miejscach, jak i w różnym czasie (w ciągu roku, w ciągu dnia) światło słońca daje nam fale o różnych odcieniach, z innymi nasyceniami jakoś żywe stworzenia nauczyły się nań reagować. I jak głupia kijanka potrafi je rozróżnić, tak myślę że tak skomplikowany jak ludzki organizm też musi je rozróżniać!

Leczenie światłem

Przy okazji właściwości zdrowotnych kolorów nie wypada tu wspomnieć o czymś co nazywamy depresją zimową. Gdy nadchodzi zima, mamy ograniczony dostęp do kolorów jak i do światła - dzięki któremu

większości kolorów powstaje. W zaciemnieniu, w którym przebywamy większość zimowego dnia nie widzimy wyraźnych barw. Najpierw przestajemy widzieć czerwień i zieleń, a potem tracimy z oczu barwy niebieskie, pozostaje nam już tylko szare i czarne - tzw. zjawisko purkiniego. Skoro więc w okresach ciemności mamy stany depresyjne - to w okresach jasności powinno być lepiej. Tu w wikipedii można znaleźć informacje o fototerapii - naświetlania ciała silnym światłem w celach zdrowotnych (niestety artykuł wygląda na reklamę pewnej firmy produkującej lampy). W każdym razie w innych źródłach można znaleźć więcej informacji o dobroczynnym wpływie światła, podobno na Alasce gdzie światła mało ta terapia jest bardzo popularna.

Udało mi się mimo niewielkich problemów językowych dotrzeć do informacji o jakichś konkretnych badaniach na temat światłoterapii. A dokładniej o światłoterapii w leczeniu żółtaczki u noworodków - nie jestem specjalistą ale z tego co widać potwierdza jego skuteczność. Informację opublikował wortal [The New England Journal of Medicine](http://www.thenewenglandjournalofmedicine.com) (NEJM). Idąc tym tropem (fototerapia noworodka) znalazłem w wikipedii informacje o tym jaki kolor działa tu najlepiej, pozwól że zacytuję: *'Pod wpływem fototerapii zachodzą 3 reakcje: fotooksydacja i izomeryzacja konfiguracyjna i strukturalna, które ułatwiają wydalanie bilirubiny z moczem i żółcią. Źródłem światła są specjalne świetlówki emitujące światło fioletowe (długość fali światła 420-500 nm), standardowe o świetle niebieskim (420-560 nm), zimnobiałym (400-600 nm), świetle dziennym (400-650 nm) lub zielonym (500-600 nm). Najczęściej stosuje się światło niebieskie.'*

Dlaczego niebieski? Mogę się tylko domyślać, niebieski jest kolorem uzupełniającym w stosunku do żółtego. Dodatkowo z tego co mi wiadomo abyśmy mogli zobaczyć kolor żółty (oświetlając przedmiot całym widocznym

widmem), przedmioty pochłaniają inne promieniowanie - w tym niebieski, a odbijają żółte fale.

Podobnie jest z zielonymi roślinami, chlorofil pochłania światło czerwone, i część niebieskiego a odbija zielone promienie. Naświetlanie żółtych cząstek światłem żółtym nie miałoby większego sensu, podobnie jak naświetlanie zielonym światłem roślin - gdyż większość promieniowania byłaby odbita. Pytanie zatem co nam czerwono-krwistym da naświetlanie kolorem zielonym i niebieskim (a zielonym ufoludkom naświetlanie światłem odbitym z czerwonej planety -marsa)? - nie znalazłem jednak na to odpowiedzi. Ale tej można chyba poszukać spędzając trochę czasu wśród zieleni i błękitu nieba :)

Jeszcze wracając do dobroczynnego światła. Kiedyś obył mi się też o uszy historie z początków istnienia manufaktur, gdzie to ludziom po jakimś czasie pracowania dzień w dzień w ciemnych pomieszczeniach (nie było wtedy porządnego oświetlenia) łamały się kości. Dziś wiemy, że działa się to z powodu braku witaminy D w organizmie, która to właśnie dzięki światłu jest przez skórę wytwarzana (nie znalazłem niestety informacji która fala światła działa tu najefektywniej - czy widzialna czy nie widzialna, a jak widzialna to jaki kolor?).

To by było na tyle... tego wpływu kolorów na życie. Jak widać nie należy tego całkowicie przekreślać. Wystawiajmy więc buźkę do słońeczka od czasu do czasu :) A w zimie pamiętajmy o mocnym oświetleniu. No i pobawmy się

kolorami :) By nie było nam smutno...

Mailem skończyć ale nie mogę, muszę zadać ci jeszcze jedno pytanie do rozważania w tym rozdziale. **Dlaczego pokoje, przedmioty i zabawki dziecięce często są pełne różnych jaskrawych intensywnych kolorów? Czy nie kojarzą Ci się te kolory z radością, zabawą?**

2 Manipulacje kolorem - kolory w marketingu i życiu codziennym

To co tu przeczytasz, może czasem wydać się oczywiste, czasem jednak może dobrze zadziwić.

Smak kolorów

Duża część kolorystyki przedmiotów (w szczególności artykułów na sprzedaż) jakie nas otaczają ma swoje przyczyny... I gwarantuje Ci, że z manipulacjami kolorem masz do czynienia na co dzień - choćby zwykłe masło, które w naturze jest BIAŁE (no może lekko kremowe). W sklepie natomiast jest ŻÓLTE! Barwione jest czerwoną marchewką, a dokładniej karotenem... nie w celach zdrowotnych (choć i te są implikacją), ale w celach akceptacji społecznej (po prostu tak się przyjęło - zagadką dla mnie jest skąd? - najprawdopodobniej po prostu białe wydawało się za mało tłuste). Kiedyś dorwałem w sklepie na spróbowanie masło kozie - powiem normalnie szok - było białe!!!

No ale to rzecz jasna nie wszystkim sztucznego dobarwiania produktów dla lepszego ich społecznego odbioru, wystarczy spojrzeć na błękit butelek PET z wodą mineralną. Wiem wiem, miało być o smaku kolorów, ale gwarantuje Ci, że woda mineralna z brązowej butelki już nie będzie miała kryształowo czystego smaku). Przykładów można by mnożyć, istnieje cała masa różnego rodzaju metod barwienia artykułów spożywczych, które kierowane są tylko i wyłącznie odczuciem konsumenta co do danego wyrobu. I jak czasem ma to

wytłumaczenie takie, że podczas procesu produkcji wyrób traci swój kolor i potem trzeba je dobarwiać (np. mięso), tak w niektórych przypadkach jest już czystą manipulacją, np. chleb barwiony karmelem by wyglądał jak razowy, czy też jako z żółtym żółtkiem od kury karmionej barwnikami.

Dla lepszego pojęcia czym jest smak kolorów. Proponuję tu małą zabawę - musisz zdobyć jakieś barwniki i aromaty spożywcze i pobawić się nimi (zrobić napój o truskawkowym smaku w kolorze zielonym, a pomarańczowy w kolorze niebieskim, miętowy zaś w kolorze czerwieni). Gwarantuje, że po takiej zabawie, szybko zrozumiesz do czego służą barwniki spożywcze. Proponuję też wybrać się po zakup lodów i spróbować kupić czekoladowe w innym kolorze niż brązowy, a truskawkowe w innym kolorze niż różowy. Przy pomocy barwników i aromatów zrobienie czegoś takiego to nie problem- pytanie tylko kto zje czekoladowe lody w kolorze fioleto? A jak lubisz zabawy wyobraźnią proponuję galaretkę smakową o smaku kiwi lecz bez dodatku barwnika.

Jeżeli zdobycie barwników będzie trudne możesz wykorzystać kolorowe oświetlenie do innej zabawy. Ciekaw jestem czy ktoś zechce jeść czerwone krwiste mięso w zielonym oświetleniu (mięso będzie bardziej czarne niż czerwone), a świeże zielone brokuły w czerwonym oświetleniu (kiedy to te z kolei będą czarnawe). Natomiast na

romantyczne spotkania przy winie proponuję żółte oświetlenie :P Ta reakcja na światło związana jest z powstawaniem zjawiska koloru. Przykładowo abyśmy mogli zobaczyć zieleń, potrzebna jest wiązka światła z zieloną falą włącznie. Zielone rzeczy pochłaniają (absorbują - jak to ładnie naukowcy nazywają)

czerwone (i po części niebieskie) części światła, a odbijają zielone. Jeżeli więc zielone rzeczy nie mają co odbijać, a mają co absorbować to będą wydawały się nam czarne (brak zielonego i obecność czerwonego spektrum w wiązce światła).

Teraz na podsumowanie tego rozdziału spróbuj oszukać wykrywacz kłamstw i wypowiedz zdanie: **'Kolory nie mają smaku'**.

Kolory względem światła

Nawiązując do wykorzystania światła do zmiany pewnych barw, warto wspomnieć o zjawisku zwanym metameryzmem barw. Ujawnia się ono w ten sposób, że różne substancje, a na nich różne barwniki mogą wyglądać inaczej przy świetle słonecznym, a inaczej przy świetle żarówkowym itd. (w jednym świetle jest więcej zielonego, w innym więcej niebieskiego, a w jeszcze innym oświetleniu więcej czerwonego). Zjawisko to jest sporym problemem dla tych co zajmują się hobbystycznie fotografią - co prawda nowoczesne aparaty zwykle mają opcję dopasowania oświetlenia - nie zawsze to jednak jest proste.

W każdym razie warto pamiętać, przy ubiorach, makijażu, malowaniu ścian o tym zjawisku i zawsze sprawdzić jak to będzie wyglądało w danym oświetleniu. Warto tu też zastanowić się jak to zjawisko można wykorzystać... np. odpowiednio dobierając światło do pomieszczeń :) W aptece warto zastosować światło, w którym skóra ludzka będzie blada - 'osłabiona - chora', podczas gdy lokalach gastronomicznych lepiej zastosować takie oświetlenie które nas ożywi.

Kolory a czystość

Chyba ciężko o czarny proszek do prania... a szare mydło w sklepach jakoś tak dziwnie ostatnio się coraz bardziej białe robi. Sam dobrze pamiętam, jak z Grecji przywiozłem ciemnoszare - przechodzące w brąz mydło oliwkowe. Sam

zużywałem bo nikt nie chciał się nim w domu myć :P

Nie bez przyczyny białe czy też inne jasne kitle zobaczysz w szpitalu, w aptece czy też w laboratorium. Wyobraź sobie lekarza w czarnym czy też brązowym kitlu, albo chirurga robiącego operacje w czarnych gumowych rękawicach - powodzenia - ja chyba nawet wyobrazić sobie nie potrafię. Jest w tym trochę słuszności, większość ogólnie dostępnych nam 'zabrudzeń' (białego brudu na białym nie nazywamy zabrudzeniem, bo go nie widzimy) ma ciemne barwy, a co z tym idzie są dobrze dostrzegalne na jasnych kolorach. Przypomniała mi się jeszcze mała dosyć śmieszna sytuacja... - Medykamenty i leki idąc w świat za sterylnymi lekarzami też są przeważnie jasne (wyjątkiem są czasem ciemne buteleczki - dla leków światłoczułych - ale i te mają jasne nalepki). W każdym razie w związku z tymi białymi lekami byłem świadkiem jak jedna osoba zza granicy mimo problemów żołądkowych po przyjeździe do naszego kraju, panicznie bała się wziąć czarnego węgla medycznego do ust (węgiel to popularny u nas środek na problemy z trawieniem, widać u nich w kraju nie był tak znany).

Uznanie jasnych kolorów za czyste i zdrowe ma też niestety swoją niezbyt dobrą chwałę. Pokuszę się nawet o stwierdzenie, że jest to obecnie **jedną z przyczyn otyłości**. Dla tej czystości i zdrowia wiele potraw (ryż, chleb itd.) zostało pozbawione swoich 'śmiec' - [naturalnych](#)

[błonników](#) - potrzebnych nam do prawidłowego przebiegu trawienia. Nic nam nie

pozostało jako konsumentom, jak tylko zbojkotować cały proces i zaprzestać kupowania białych produktów na rzecz tych ciemniejszych - o ile rzecz jasna nie są sztucznie barwione :P (im więcej z nas to będzie robić tym cena tych ciemniejszych będzie niższa - bo więcej ludzi będzie takie produkować - takie prawa rynku).

Waga kolorów

Zajmę się teraz kolorami i ich wagą. Kolory są różnie przez nas odbierane, jednak pewne uniwersalne doświadczenia z danymi barwami pozostawiają po sobie ślad w społeczeństwie. I tak przykładowo możemy wyróżnić kolory lekkie i ciężkie.

Przypisując jakąś obrazową wagę, można by stwierdzić, że np. biały (i w ogóle jasne kolory) waży kilka gramów. Biały jest puch, białe są płatki śniegu, białe jest prześcieradło, biały jest styropian, białe są chmury unoszące się w powietrzu (są też czarne ale te są ciężkie i zaraz spadają w postaci deszczu)... to wszystko jest lekkie i delikatne... Zjawisko kojarzenia kolorów z wagą jest często wykorzystywane w świecie marketingu. Praktycznie wszystkie produkty z napisem 'light' są w jasnych tonacjach, ciężko sobie nawet wyobrazić 'odchudzające' produkty w czarnym opakowaniu. Zresztą, żeby wiele nie dowodzić przypatrz się samemu słowu 'light', dlaczego w języku angielskim ma ono dwa znaczenia - jasny i lekki?

Czarny (i inne ciemne kolory) natomiast jest ciężkim kolorem, czarny jest ołów, czarny jest węgiel, czarna jest ziemia (która jest na dole). Czarne mogą być ciężarki do ćwiczeń. Ludzie ubrani w

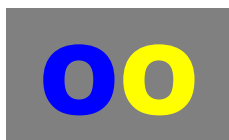

czarne garnitury stwarzają wrażenie pewnych siebie, mocno ciężko stąpających po ziemi. Ciężko by było powierzyć swoje pieniądze bankierowi ubranemu w biały strój...

Wielkość kolorów

Kolejną już mniej oczywistą sprawą związaną z kolorami wielkości i kształt kolorów. Przedmioty w kolorach zielonym i niebieskim, wydają się nam znacznie większe od tych czerwonych i żółtych (być może tak wiele zieleni i błękitu nas otacza, że naturalnie przypisujemy im większą objętość). Inny efekt wzrokowy związany jest z długością fali poszczególnych kolorów, kolory żółty i czerwony mogą wydawać nam się bardziej wypukłe niż te o krótkiej fiolet, niebieski czy też zielony. W rzeczywistości jednak nie zawsze to odkrywamy, gdyż występuje jeszcze coś takiego jak zjawisko irradacji - czyli złudzenie polegające na pozornym zwiększaniu się przedmiotów jasnych na ciemnym tle.

Emocjonalne kolory...

Kolory silnie oddziałują na naszą podświadomość i nasze emocje . Aby Ci to

naocznie uświadomić, proponuje na sam początek obejrzeć jakiś wojenny film, zdjęcia (z II wojny światowej, z obozów koncentracyjnych) w czerni i bieli. A następnie wyobrazić sobie, że to co tam się działo było prawdziwe i było w kolorach.

Nawiązując jeszcze do tematyki słabiej działających na nasze emocje czarno białych filmowych obrazów, muszę wspomnieć o jednym z nich. Doskonałą grę kolorystyką na naszych emocjach zastosował tu Steven Spielberg w obrazie Lista Schindlera - kto oglądał wie o co chodzi, kto nie widział najwyższy czas zobaczyć. Połączył w mistrzowski sposób bardzo silnie emocjonalnie działające sceny, zachowania ludzkie z równie silnie oddziałującym na nasze emocje obrazem niewinnego dziecka w kolorze czerwonym. Dzięki czemu jeszcze bardziej spotęgował nasze emocjonalne odczucia (to samo dziecko w innym kolorze mogłoby mieć zupełnie inne znaczenie).

No dobra to tyle wspomnień wróćmy do teraźniejszych wojen cenowych i marketingowych (z dwojga złego wole te).

W reklamach często spotkamy się z kolorem żółtym i czerwonym. Oba silnie działają na nasze emocje - o czym przeczytasz dalej w rozdziale o znaczeniu kolorów. Żółty silnie przyciąga naszą uwagę i o ile nie jest na białym tle (gdzie się rozmywa), jest mocno zauważalny, ale należy też z nim ostrożnie postępować, w bliskim kontakcie może rozmywać uwagę. Warto zauważyć, że chyba najbardziej czytelnym tekstem dla naszych oczu jest żółty **tekst na czarnym tle**. Czerwony zaś kolor podobnie jak żółty przyciąga naszą uwagę, na dodatek jest on silnie nacechowany emocjonalnie (miłość, krew, uczucia itd.) I bardziej czytelny od czarnego na białym tle. Nie bez przyczyny, **promocje**, przeceny itd (rzeczy, które mają działać na emocje) są właśnie nim oznaczone. Praktycznie rzecz biorąc

żadna czerwona wzmianka nie umknie naszej uwadze (o ile nie będzie przesycenia) - stąd choćby nauczyciele lubią używać czerwonego koloru, do kreślenia po wypracowaniach uczniów. Czerwonego używa się też w księgowości, do zwracania uwagi na błędy (storno czerwone).

Ciepłe i zimne kolory

Przyjrzyjmy się teraz próbie przywołania w niektórych pomieszczeniach ciepła rodzinnego poprzez takie kolory jak żółć, pomarańcz, jasny brąz czy też czerwień. W jakich lokalach warto pomalować ściany w ciepłe kolory (aż się głodny zrobiłem o nich myśląc)? No i jeszcze jedno retoryczne pytanie: Czy te czerwone oświetlone jak choinka ciężarówka jadące by nam przywieźć pewien napój, nie komponują się doskonale w ciepłą rodzinną atmosferę świąt Bożego Narodzenia?

Z tym przywołaniem ciepła nie chodzi tu tylko o ciepło w sensie ciepła rodzinnego ale także o to, że kolory te wywołują w nas uczucie faktycznego ciepła... (zarówno są bliskie fali wywołujących faktyczne ciepło, jak i mogą nam się kojarzyć z ciepłem). Podobno nawet można oszczędzić na ogrzewaniu malując pokój w ciepłych kolorach! Podczas gdy w pokoju zielonym czy też niebieskim, trzeba ciągle dogrzewać. W hinduskich pismach jest wzmianka nawet o tym, że w czasie gorączki warto się otoczyć czymś niebieskim, dla obniżenia temperatury ciała.

W implikacji do powyższego praktyka marketingowa oferuje nam, żeby podgrzać daną potrawę czasem wystarczy ją w coś czerwonego opakować, podczas gdy aby ochłodzić, wystarczy ją wsadzić do niebieskiej lodówki. Ani niebieski napis 'ciepłe', ani czerwony napis 'zimne' nie wchodzi nam prosto do

głowy.

Swoją drogą rozbrajają mnie strażacy ze swoimi **czerwonymi** wozami.

Symbolika kolorów

Nie bez znaczenia w manipulacjach jest też symbolika kolorów. Przytoczę jeden przykład (więcej w następnym rozdziale), zapewne czytałeś lub słyszałeś o jakiejś książce o [Bogatym Ojcu](#) Roberta Kyiosaki, czy też o [grze cash-flow](#). Praktycznie nieodłącznie zarówno grze, książce jak i innym produktom towarzyszy kolor fioletowy, od wieków kojarzony z bogactwem! Swego czasu na barwnik fioletowy mogli pozwolić sobie tylko Ci najbogatsi, dziś mimo że otrzymujemy go już syntetycznie, nadal wykorzystywane jest to kulturowe skojarzenie. Innym przykładem stosowania znaczenia kolorów jest np, stosowanie czerwieni w różnych zakazach (w tym w 'zakazanych', 'tajemniczych', 'odkrywających coś dotychczas ukrytego' produktach), jak i zieleni w pozwoleniach (zielone światło, zielona karta).

Kolorowe kontrasty te bliskie i dalekie

Wykorzystanie różnych kolorów w reklamie - przynajmniej w naszej szerokości geograficznej - jest też przez specjalistów związane z porami roku. W lecie unika się stosowania koloru zielonego - którym to nasze oczy są zmęczone, na rzecz choćby czerwonego. Podczas gdy w zimie, wręcz wskazane jest stosowanie zielonych akcentów. Wystarczy przyjrzeć się tendencji

bożonarodzeniowego wykorzystania ozdób z nielicznych wtedy zielonych roślin.

Będąc przy okazji szerokości geograficznej warto też zwrócić uwagę na postrzeganie różnych kolorów przez mieszkańców różnych krajów. I tak jak u nas czarny jest krajem żałoby, tak są kraje gdzie takim kolorem jest biały - a różnic takich jest więcej.

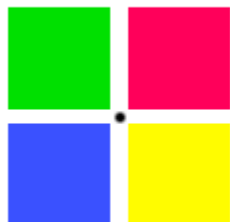
Będąc jednak dalej przy kontrastach muszę też wspomnieć o kolorach uzupełniających. Często na prezentacjach, czy też witrzynach wykorzystywane są kolory uzupełniające, a więc te które silnie nawzajem się podkreślają i uwydatniają. Dobrym takim przykładem jest niebieski i złoty... jakże często jubiler kładzie swoje złote dzieła na niebieskim tle. Warto też zwrócić uwagę na zielone wstawki w mięsnych sklepach, można rzec przecież to dla ozdoby, ale dobry praktyk wie, że są one przede wszystkim dla podkreślenia czerwieni krwistych świeżych mięs.

Umiejętnie zrobiona reklama, wystawa, czy też choćby kolorystyka pomieszczenia - posiada w sobie cały zestaw barw, są tam zarówno te barwy, które przyciągają uwagę i mają jakieś znaczenie, jak i te które są mile dla oka. Gorąco więc zachęcam do przyglądania się światu który nas otacza... naprawdę wiele rzeczy może zaskakiwać. I nie ma wiele miejsca na przypadkowość....

Aby zrozumieć na czym polega to podkreślanie jednych barw przez drugie proponuje małe ćwiczenie. Przypatruj się następującemu kwadratowi nie odrywając wzroku przez około minutę, następnie szybko przenieś wzrok na czarną

kropkę obok.

Powinieneś ujrzeć przez chwilę 'poświatę' wykonaną z kolorów uzupełniających. W miejscu zielonego czerwone, w miejscu czerwonego zielone itd (są to dokładniej jakieś tam odcienie czerwonego i zielonego). Jest to zjawisko silnie związane z tym jak działają komórki w naszych oczach, zanim komórki 'dojdą do stanu normalnego, przez chwilę pokazują nam obraz z przeciwnej strony'. Aby więc sprawdzić jaki jest kolor uzupełniający do danego wystarczy się wten wpatrywać a następnie popatrzeć na biały kolor.

Wyobraź sobie teraz zielony korytarz jako wejście do sklepu mięsnego, a niebieski jako wejście do sklepu ze złota biżuterią.

Bawiąc się dalej kontrastami nie sposób nie pokazać tego jak może natężenie kolorów wzajemnie na siebie oddziaływać, a zrobię to przy okazji kilku obrazków. Zaczniemy od tego:

To co powiem na temat tego obrazka, może zakrywać o drobną magię, a powiem tyle. Oba kwadraty są w jednakowym kolorze, żeby się o tym przekonać najprawdopodobniej będziesz musiał zasłonić czymś na monitorze fragmenty tła.

Aby lepiej zrozumieć to zjawisko przypatrz się jeszcze temu:

Tutaj z kolei nie wiem jakim cudem ale będziesz musiał mi uwierzyć że środkowy pasek jest w jednolitym kolorze i nie ma żadnego gradientu. Wszystko zależy od tła!

3 Znaczenie poszczególnych kolorów

Czy poszczególne kolory mogą coś znaczyć? Odpowiadając na pytanie, prościej zadać sobie pytanie, o to czy jakakolwiek otaczająca nas rzecz może czegoś dla nas nie znaczyć? Wszystko co nas otacza, ma dla nas mniejsze lub większe znaczenie, wliczyć w to należy także kolory. Rzeczy nabierają dla nas znaczenia zarówno ze względów społecznych, wiedzy jaką nam społeczeństwo dostarcza jak i osobistych doświadczeń.

Jak się mają więc kolory do tych znaczeń? Ano mają się i to bardzo... weźmy prosty przykład, czy widziałeś by ktoś na pogrzeb ubrał się na biało? Jeśli tak to pewnie nie w tym kraju, u nas ubieramy się na czarno, ale są kraje, gdzie kolorem żałoby jest biel!! - To tylko prosty, ale nie odosobniony przykład. Czytając poniższe 'charakterystyki' znajdziesz więcej takich ciekawostek.

Kolor Niebieski i błękitny

Niebieski jest bardzo zimną barwą. Niebieskie jest niebo, morze i otwarta przestrzeń.

Kolor niebiesko-błękitny ma jedną ważną cechę, widzimy go prawie zawsze w pewnej oddali. Jako że niebieskie jest niebo - nasz mózg tym samym przyzwyczaja się że to co niebieskie jest w dali, podczas gdy to co jest na tle niebieskiego jest bliżej. Właściwości te dobrze znają malarze i fotograficy - nie bez przyczyny

spora część zdjęć portretowych jest właśnie na błękitnym tle. Wykorzystując tę właściwość możemy malując na niebiesko ściany optycznie powiększyć pomieszczenia.

Niebieski kojarzony też jest z nieskończonością.. ciężko wypatrzeć koniec nieba, czy też koniec morza. Niebieski to kolor zimny i chłodny.. jest praktycznie całkowitym przeciwieństwem do żółtego. Połączenie niebieskiego i żółtego (z racji tego, że są to kolory uzupełniające) jest często wykorzystywane przez jubilerów do lepszej prezentacji złota.

Na przełomie historii niebieski kojarzy się z symboliką najwyższych bóstw Zeusa (Grecja) i Jupitera (Rzym). W Egipcie zaś niebieski kamień lapis lazuli symbolizował niebo. W Iranie do dziś niebieski jest kolorem żałoby.

W obecnych czasach w religii chrześcijańskiej niebieski kojarzony jest z Maryją. Nie wywodzi się to jednak z biblii (no chyba żeby skojarzyć z wniebowstąpieniem), przyczyna jednak jest bardziej przyziemna. Jak zwykle chodzi o pieniądze. Przez bardzo długi okres barwnik niebieski był bardzo drogi, w zasadzie można by rzec na cenę złota (robiony z kamieni lapis lazuli). Malarze więc chcąc podkreślić znaczenie Matki Boskiej, zaczęli stosować właśnie ten drogi barwnik do malowania jej szat (źródło wikipedia).

Niebieskie minerały: lapis lazuli, szafir, sodalit, akwamaryn, kamień księżycowy, chalcedon, turkus

Kolor zielony

Zielony to połączenie dwóch kolorów niebieskiego i żółtego. Poszukując znaczenia zieleni w naszej kulturze, trzeba się przyspatrzeć porom roku. Po zimie, gdy dookoła białło, szaro i czarno, następuje okres kiedy nagle wszystko dookoła

się zieleni. Można rzec zieleń jest kolorem życia (tak jak krew u człowieka, tak zielony chlorofil daje życie)... Jest też kolorem młodości (po nim następuje starość - jesień). Zieleń to także kolor harmonii z naturą, jest kolorem nadziei i wolności.

Zieleń ma podobno bardzo kojący wpływ na układ nerwowy działa relaksacyjne i antystresowo. Na zielono maluje się wnętrza w szpitalach, szkołach czy halach fabrycznych, aby zmniejszając tym samy stres.

Kiedyś w średniowieczu zieleń była uważana za kolor śmierci... bano się jej. Dziś już mało kto o tym znaczeniu pamięta. Pamiętamy natomiast o zielonej koniczynie, jako symbolu dobrego losu. Warto tu zwrócić uwagę, że zielone są stoły w kasynach jak i stoły bilardowe. Jak i zielone są (a przynajmniej były dolary).

Zielony kolor ma też flaga esperanto, i można powiedzieć jest on kolorem esperantystów (nazwa esperanto znaczy tyle co mieć nadzieję).

Zielony barwnik był podobno pierwszym uzyskanym wytwarzanym syntetycznie przez człowieka barwnikiem - wytwarzali go w starożytnej Grecji.

Kolor żółty

Kolor żółty jest kolorem słońca, kolorem który daje życie. Jak i tego, który od dawien dawna był uważany za boga. Zarówno pod postacią żółtego słońca, żółtego piorunu oraz żółtego złota.

Żółty jest bardzo zauważalnym kolorem. Z tego powodu znaki drogowe, oznakowania dotyczące

niebezpieczeństwa, kaski robotników itd. często występują właśnie w tym kolorze.. Bardzo rzuca się w oczy.

Żółty kolor często kojarzony z oświeceniem, pewnego rodzaju inteligencją i mądrością. Aureole są właśnie tego koloru, można było też usłyszeć o złotoustych (dziś mamy chyba tylko złote rączki).

Kolor żółty niesie w sobie ciepło, radość oraz łagodność. Pochodzi od niego wiele pożytecznego dobra, miód, zborze itd. Tak przynajmniej wygląda ta barwa z jednej strony. Ma ten kolor i swoją drugą stronę, jest to także kolor zdrady i fałszu. Na średniowiecznych obrazach, Judasz często był przedstawiany w żółtych szatach (jak się doszukać głębiej jest to taki zimny odcień żółtego). Różni fanatycy (choćby ostatnio hitlerowcy) oznaczali i piętnowali w społeczeństwie tym kolorem żydów, jak i różnych grzeszników np. panie lekkich obyczajów.

Kolor czarny

Czarny to dość specyficzny kolor - razem z białym nie ma go wśród kolorów występujących w tęczy. Ktoś nawet kiedyś stwierdził, że czerń to 'niekolor'. Z prostego powodu, naukowo rzecz biorąc światło rozkłada się na fale o różnej długości, będące poszczególnymi kolorami, wśród tych fal nie ma czerni ani bieli. Czarny widzimy w momencie, gdy jakiś przedmiot absorbuje wszystkie docierające do niego promienie światła. Czysty kolor czarny nie wysyła do nas żadnej fali świetlnej, wszystkie natomiast pochłania (najprościej taki zaobserwować w sadzy). Czarny jest pewnego rodzaju nieobecnością żadnego koloru.

Właściwości fizyczne powstawania czerni mają swój oddźwięk w znaczeniu kulturowym tegoż koloru. Kolor ten w wielu miejscach na ziemi jest silnie skojarzony ze złem śmiercią i jest przypisywany piekłu - otchłani. I mimo to że wizja ciemnej otchłani piekła powstała znacznie wcześniej niż pojawiła się nasza wiedza o fizycznych właściwościach tej barwy (dopiero Issac Newton się tym pobawił), to widać tu pewną analogię. Zarówno powstawanie koloru czarnego pochłaniania nic nie dając w zamian, tak piekło jak i śmierć pochłaniają...

Odnajdując informacje o czarnym kolorze natrafimy na kilka wzmianek o tym, że w Chinach kolor czarny jest godłem wody, symbolem zimy i północy. I nie jest to jedyne takie skojarzenie, w Starożytnej Grecji czarne byki były poświęcane Bogu wody i morza Neptunowi, podobnie w Indiach, czarne konie jak i byki były poświęcone rzece Indus. Wspólnym mianownikiem tych skojarzeń jest woda i czerń. Skąd się wzięło to skojarzenie? Zastanawiając się nad tym, trzeba zwrócić uwagę na chaotyczne właściwości zarówno czerni jak i wody. Jak jesteśmy w wodzie to jest ona wszędzie dookoła, nie ma żadnego kształtu, podobnie czerń, gdy jesteśmy otoczeni ciemnością jest ona wszędzie dookoła nas, i również nie ma żadnego kształtu... Wszystko co miało kształt przy świetle traci go w ciemności. Inną próbą rozgryzienia tej zagadki, jest analizowanie momentu naszego pojawienia się na tym świecie. Pojawiamy się w brzuchu matki w ciemnym i mokrym środowisku... być może zapisuje się to dosyć znacznie w naszej podświadomości. Spróbuj poleżeć w wannie w ciemnej łazience.. może coś Ci się przypomni :)

Czarny ma jeszcze jedno znaczące skojarzenie. Kolor ten przypisywany jest złu, zniszczeniu i chaosowi... a co jest uważane za złe? Czy jeśli ktoś nam burzy porządek naszego świata czy nie uważamy tego za złe? A taka właśnie jest czerń i

ciemność, stwarza dookoła nas chaos, całkowicie burząc porządek świata. Bez promieni świetlnych nie możemy uporządkować świata dookoła nas... bez światła dookoła nas jest chaos. Ciemność burzy porządek.

To by było jedno ze źródeł tego skojarzenia czerni ze złem. Inną możliwą przyczyną są zniszczenia spowodowane ogniem. Znaczna część materii nas otaczającej to materia organiczna, która w znacznej mierze może ulec spaleniu... zwęgleniu... poczernieniu... - Powstaje nieodwracalna czerń - węgiel... Jak to może być inaczej kojarzone jak nie ze złem? Stąd pewnie nazwy czarny charakter jak i czarny rynek - w znaczeniu czarny jako zły.. niszczący..

Jeszcze wracając do tego spalania, ubieranie się w czerń w przypadku żałoby można kojarzyć z próbą okazania tego, że musimy się pogodzić z tym że, kiedyś dla ciała materialnego nastanie koniec. Czarny ubiór w tym wypadku jest próbą wyzbycia się tego co przyziemne materialne, symbolizuje obumieranie i pokorę wobec tego świata.

Są tacy, którzy całe życie bawią się w czarnych żałobników - tak przykładowo sutanny katolickich księży są czarne, choć tu jest jeszcze jeden powód. Czerń (a czasem biel np. na misjach gdzie gorąco) w tym wypadku oznacza też wyzbycie się innych kolorów, jakie niesie nam świat, jest więc rezygnacją z uciech tego świata. Rezygnacją z 'błyszczczenia' na tym świecie. Ubierając się w schludne ciemne ubrania (np. strój galowy), odbieramy od siebie to czym na pierwszy rzut oka możemy się wyróżniać nad innymi. Stąd przyjęło się na różne uroczystości, na których trzeba oddać szacunek, dla kogoś lub czegoś ubierać się właśnie w taki nie wyróżniający się strój.

Wszystkie te skojarzenia sprawiają, że kolor czarny w pewnych okolicznościach ma silnie emocjonalnie nacechowane znaczenie. To właśnie

nacechowanie wykorzystywane jest choćby w czarnej seksownej bieliźnie, czy też w subkulturze metalowców, jak i w ozdobach w tym kolorze.

Kolor czary ma jeszcze to do siebie, że współgra z praktycznie każdym innym kolorem. W ubiorach i innych elementach łączenie ozdób, łączenie z kolorem czarnym, praktycznie zawsze ładnie się będzie prezentowało. Być może właśnie z tego powodu kolor czarny w XX wieku stał się kolorem elegancji jak i szykowności. Kolorem dobrego smaku i wyrafinowania (a może po prostu lenistwa kolorystycznego? - skoro czarny będzie pasował to po co się przemęczać szukając innego połączenia). W każdym razie na uroczystym balu nie obędzie się bez czarnych marynarek i małych czarnych. Jest kolorem nowoczesności i tradycji zarazem, zaś obydwie te cechy spina w całość kojarzenie czerni z dobrym smakiem. W kulturze japońskiej podobnie jak w tym wypadku czarny to kolor szlachetności i dojrzałości (choćby w sztukach walki zaczynamy od białego pasa kończymy na czarnym).

Ubierając się na czarno, czy też kładąc coś na czarnym tle, nasze oczy dają nam wrażenie, że pozostałe wokół czerni kolory są znacznie jaśniejsze. Nie bez znaczenia jest więc czerń np. przy 'wybielaniu zębów' :) Jeśli kiedyś miałeś wrażenie, że ciemnoskórzy mają jaśniejsze zęby to właśnie dzięki temu zjawisku.

Kolor Biały

Biel - najjaśniejsza z barw, kojarzy się w naszej kulturze z lekkością, błogością i czystością (wręcz czasem ze sterylnością - lekarze w białych kitlach). Z fizycznego punktu widzenia to kolejny po czarnym kolor nie występujący w tęczy. Biel jest przeciwieństwem czerni, która pochłania wszystkie

promienie, biel ich nie pochłania biel je odbija.

Jako ciekawostkę mogę dodać, że biel jako taka uważana przez nas za biel to nic innego jak najjaśniejszy w danym momencie widoczny odcień szarości. Wystarczy widoczną w danym momencie biel podzielić na dwie części i jedną z tych części podświetlić mocniejszym światłem, by przekonać się że druga część jest jasno szara.

Analizując właściwości fizyczne bieli, warto zwrócić uwagę, na tzw temperaturę kolorów. Nie istnieje barwa idealnie biała mamy natomiast zakres bieli od bieli niebieskiej (zimnej) do żółtej (ciepłej). Jest to dosyć ważne w przypadku doboru oświetlania do pomieszczeń - dobrze wiedzieć w jakiej barwie czujemy się dobrze (a zapewniam że jest wrażenie raczej indywidualne).

Tradycją u nas stał się biały ubiór panny młodej do ślubu, biel symbolizuje tu czystość i nieskazitelność. Białym kolorem często były nacechowane postacie święte, czyste jak i anioły. Nadzieja też ma kolor bieli, zauważ np. że księża oprócz tego, że mają czarną sutannę, noszą małą koloratkę właśnie koloru białego jako symbol zmartwychwstania. Białe światło też pojawia się bardzo często w wizjach tych co przeżyli śmierć kliniczną.

Kolor biały nadaje się do łączenia z innymi kolorami w zasadzie bez żadnych przeciwwskazań. Biały łączymy zarówno z ciepłymi jak i zimnymi odcieniami innych kolorów. Białe połączone z czernią symbolizuje całość (jak choćby we wschodnim talizmanie zwanym yin-yang).

Biel symbolizuje też pewien brak, pustkę - nieobecność życia (bladość, siność, śnieżne szczyty gór - gdzie nie ma życia). Odzwierciedla nienaganną higienę. Biała też często jest bielizna i białe są pieluchy dla małych dzieci. Biały kolor, szeroko obecny we współczesnej modzie, towarzyszy ubiorom od bardzo dawna,

od początków czasów.

Kolor czerwony

Czerwień - kolor kolorów, esencja barwy. Od dawien dawna była uznawana za kolor życia i silnych emocji. Czerwona jest krew, czerwone jest ciepło i czerwony jest ogień. Wszystkie te rzeczy związane są nas z silnymi emocjami, zmianami. Przykładowo widok czerwonej krwi zawsze motywuje człowieka do jakiegoś działania, do odczuwania jakichś emocji. Kolor czerwony silnie wpływa na nasze emocje pobudzając je (stąd często używany w reklamie, promocjach itd).

W naszej dawnej historii gdy plemionami rządziły kobiety krew była postrzegana jako nośnik życia. Ludzie nie do końca wiedzieli skąd się bierze potomstwo - przypisywano je miesiączkowaniu występującemu tylko u kobiet. Krew i kolor czerwony był więc silnie związany z narodzinami z nowym życiem.

Czerwień symbolizuje też życie w inny sposób po dziś dzień - krew krążącą po organizmie, jak i serce będące centrum życia jest przecież czerwone. W momentach podniecenia to właśnie to czerwone serce zaczyna mocniej bić i jest w ciele odczuwane. Kolor ten stał się obecnie nawet pewnym symbolem miłości i seksu. A ofiarowanie komuś czerwonych upominków (kwiatów - róż, czy też czerwonej biżuterii) jest porównywalne z ofiarowaniem komuś serca.

Czerwień w pewnych miejscach i sytuacjach jest uważana za kolor szczęścia (np. w Chinach, gdzie kobiety do ślubu idą na czerwono). U nas w niektórych sytuacjach choćby (matura, studniówka) przyjęło się że kobiety powinny mieć na

sobie coś czerwonego.

W niektórych językach synonimem słowa czerwony jest piękny (krasnaja) oraz kolorowy.

Kolor czerwony to także kolor agresji... rękawice bokserskie są właśnie w tym kolorze, jak i elementy ubiorów niektórych jednostek wojskowych też go posiadają. Czerwień może też nam się kojarzyć z komunistami i całą tą częścią historii związaną z czerwoną rewolucją.

Kolor Fioletowy

Fiolet barwa pięknych małych fiołków fizycznie rzecz biorąc to połączenie błękitu i czerwieni, ale żeby go zinterpretować nie trzeba by zaciągać ani z jednego jak i z drugiego. Fiolet ma swoją historię.

Przez długi okres fiolet, a w zasadzie purpura była uważany za kolor bogactwa, uduchowienia i szlachetności. Powód tego był dość prozaiczny. Po prostu barwnik fioletowy nie należał do najtańszych (był robiony z muszli rzadkich małży), a co z tym idzie nie każdego było na niego stać. Bogaci, duchowni mogli sobie na niego pozwolić.

Fiolet miał też swój epizod w byciu kolorem żałoby, umartwiania się. Jeszcze możemy spotkać na wieńcach fioletowe wstęgi. Jest to chyba jeden z ulubionych kolorów ezoteryków - podobno zmusza do głębszego myślenia.

Obecnie zaś fiolet przeżył swój bunt - dosłownie, w latach 60 stał się kolorem buntu. Kiedy to kolor fioletowy miał prowokować i symbolizować zmiany. Od tamtej pory kolor fioletowy był coraz częściej używany w ubiorach, w latach 80

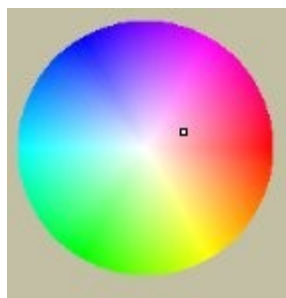
łączono go często z różowym. Obecnie zaś fiolet stał się bardzo eleganckim kolorem.

4 Dobieramy kolory

To jak jaki kolor na nas działa to w dużej mierze indywidualna sprawa każdego z nas. Tak by się przynajmniej wydawało. W praktyce w barwach jest coś więcej, jest coś uniwersalnego związanego z fizyką barw, z budową naszego oka jak i podobną kulturą w jakiej żyjemy. Wszystko to sprawia, że jedne barwy są przez nas lepiej postrzegane a inne gorzej. Jedne połączenia barw pasują, inne wyglądają wręcz okropnie. Wiele już o tym pisałem w poprzednich rozdziałach. W tym jednak jako małe podsumowanie podam kilka praktycznych wskazówek związanych z fizyką łączenia kolorów.

Koło kolorów - osiągamy harmonię

Koło barw, to sposób przedstawienia powstawania barw, przy pomocy którego możemy dobierać odpowiednie pasujące do siebie kolory. Wygląda ono tak:

Ilustracja 2: koło kolorów z programu paint.net

Ilustracja 1: źródło wikipedia/koło barw

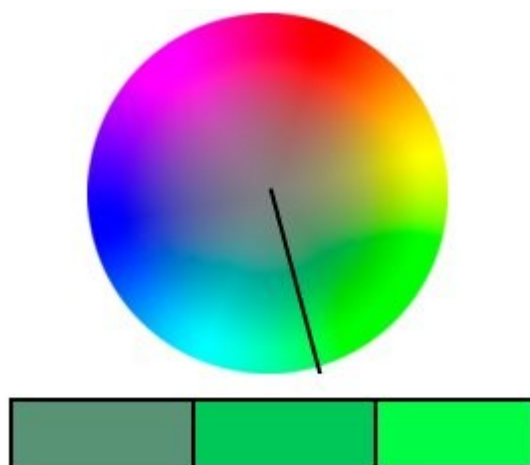
Ilustracja 3: koło kolorów z programu gimp

W różnych wersjach wygląda ono czasem inaczej, czasem środek jest biały, innym zaś razem podzielone jest na wyraźne części, wskazujące podstawowe kolory tęczy. Budowa jego jednak jest zawsze oparta na tym samym schemacie wokoło koła wyrysowane jest widmo światła białego (z nienaturalnym

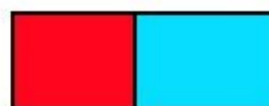
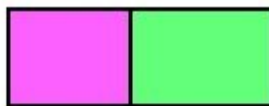
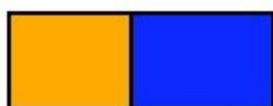
połączeniem dwóch krańcowych widocznych widm czerwieni i fioletu). Drugą cechą jest ułożenie na przeciwko siebie na średnicy koła kolorów dopełniających, żółty na przeciw niebieskiego, czerwony na przeciw zielonemu itd.

Na podstawie takiego koła możemy znaleźć praktycznie rzecz biorąc doskonale harmonijne połączenia barw wykorzystywane w przez malarzy, projektantów wnętrz, grafików (nawet w programach komputerowych, często znajdziemy takie właśnie koło) i innych kolorowych cudaków jak choćby tych od makijaży i mody. Pytanie tylko brzmi jak się nim posługiwać?

Idziemy po kolei, zaczniemy od **połączeń monochromatycznych**. Połączenia te polegają na wyznaczeniu jednego promienia na niniejszym kole i wykorzystania nasycenia barw występujących na nim.

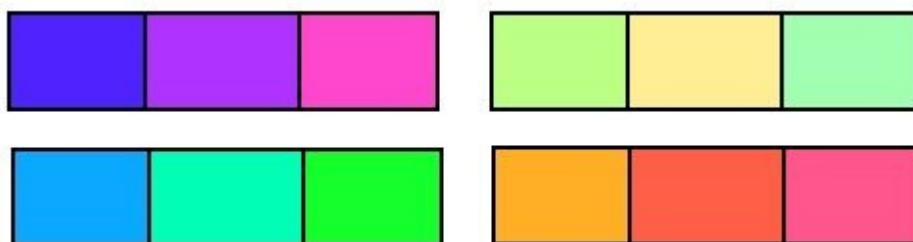

Inną metodą jest **dobór kontrastowy** polegający na doborze odpowiednich par kolorów uzupełniających (leżących na przeciw siebie w stosunku do środka), najlepiej tak samo oddalonych od środka. Przykłady takich połączeń:

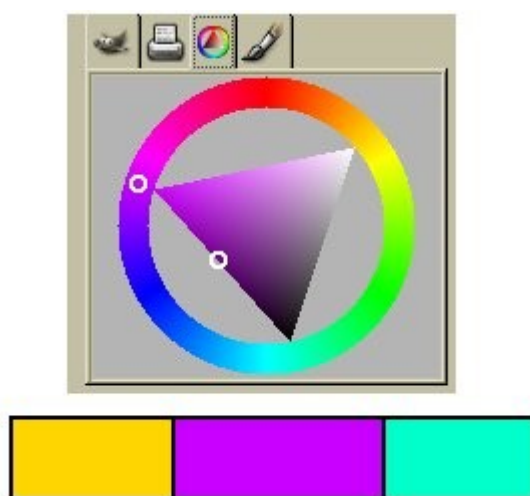

Przy pomocy koła kolorów nie uzyskamy kontrastu czerni-biel, ale to jak już wcześniej wspomniałem, to nie do końca są kolory z fizycznego punku widzenia trzeba im to wybaczyć.

Kolejnym połączeniem barw przyjemnym dla oka jest wybranie barw **sąsiadujących ze sobą**. Wycinamy sobie jakąś ćwiartkę koła i bawimy się kolorami z niej.

Jeszcze inna moim zdaniem najciekawszą metoda łączenia kolorów jest **harmonia trójkąta**. Nie bez przypadku w kole barw programu gimp, do wyznaczenia odcienia danego koloru wykorzystany jest trójkąt. Ma on przy okazji jeszcze inną funkcję, wskazuje nam barwy leżące na trzech jego kątach. Przypatrzmy się co wyjdzie z ich połączenia, czyż te kolory nie współgrają ze sobą?

Jak nic z tego nie zrozumiałeś z tego wykorzystania koła kolorów to zapraszam na tą stronę: <http://kuler.adobe.com/>, (kliknij na create/from color). Firma adobe przygotowała tu genialne narzędzie online służące do doboru kolorów. Które w praktyce pokarze jak tą wiedze o kole barw wykorzystać.

Typy kolorystyczne - i inne metody łączenia ubrań, makijażu, ozdób

Nie będę się tu wiele rozpisywał, przeczytałem kilka analiz dotyczących typów kolorystycznych i stwierdziłem, że opierają się one na niczym innym jak na wykorzystaniu odpowiedniej temperatury, odpowiedniego nasycenia, jak i odpowiedniego doboru wykorzystując wspomniane koło barw kolorów w stosunku do koloru oczu, skóry i włosów.

W praktyce więc polecam zawierzyć własnej intuicji, pierwotnemu odczuciu jak i kołu barw. Jeśli już chcesz kilka wskazówek, polecam przyjrzeć się sobie. Jakiego koloru masz cerę, jakiego włosy, a jakiego oczy. Na ile te kolory ze sobą kontrastują i gdzie trzeba by je włożyć w koło kolorów, a następnie wykorzystać wyżej wspomniane metody.

Jeśli np. twoja cera silnie kontrastuje z kolorem twoich włosów, a oba kolory są intensywne. Zapewne dobrze będziesz wyglądać w kolorach o silnych intensywnych kolorach zarówno tych będących blisko na kole barw, jak i tych wybranych przykładowo za pomocą trójkąta.

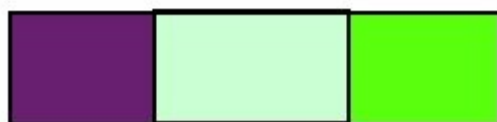
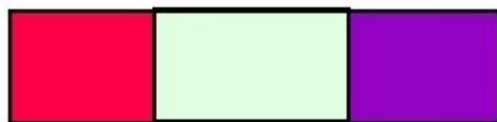
Pamiętaj też o temperaturze kolorów, i dobieraj kolory o podobnej. Dobieraj też kolory o podobnej jaskrawości - intensywności, jeśli masz delikatną cerę i szarawy odcień włosów nie będą Ci pasowały intensywne kolory, ale będziesz

doskonale wyglądać w delikatnych odcieniach kolorów dobranych wg. Koła.

Prawie wszystko już zostało powiedziane, a co więcej to już nie potrzebne teoretyzowanie. Po prostu zaufaj sobie, a jeśli nie ufasz - sprawdź czy to co myślisz o swojej kolorystyce jakoś wpasowuje się w koło barw i jedną ze wspomnianych technik harmonijnego doboru.

Przy dobieraniu ubioru i makijażu pamiętaj o jednej ważnej rzeczy - o oświetleniu. Wspomniałem już o zjawisku zwanym metameryzmem barw, polegającym na zmianie postrzegania kolorów względem światła. Warto sprawdzić więc jak będzie wyglądać nasza kreacja w świetle w jakim ma być przedstawiona. Co ponadto apropos oświetlenia jeszcze chciałbym przypomnieć o zjawisku purkiniego, o którym też warto pamiętać, w szczególności gdy ubieramy się na ciemny wieczór. Przy ciemnym oświetleniu barwy zielone i czerwone będą wyglądały na bardziej ciemne niż barwa niebieska no i odwrotnie przy jasnym oświetleniu odcienie czerwieni i zieleni wydają nam się jaśniejsze aniżeli niebieski..

W każdym razie minimalizując potrzebną wiedzę polecam zapamiętanie koła barw i stosowanie barw o jednakowej tonacji (intensywności). To podstawa do wszelakiego harmonijnego łączenia kolorów ubiorów, makijażu z ciałem. Jeżeli nie wierzysz polecam spróbować połączyć kilka wbrew wspomnianym regułom, a następnie wypowiedzenia swoich odczuć do nich. Poniżej przedstawiam kilka takich 'cudnych' przypadkowych połączeń, osoby kolorystycznie wrażliwe proszone są o zamknięcie oczu.

Źródło zdjęć: sxc.hu